

DARMATA

—

Petr Hruška

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Darmata

Petr Hruška

Znění tohoto textu vychází z díla [Darmata](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Host v Brně v roce 2012. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Petr Hruška: Darmata), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 19. 3. 2020.

OBSAH

Pořádného tuňáka	7
<i>A viděl jsem</i>	8
Sýkora	9
Chlapče	10
Bota	13
Štěkot	14
Prsa	15
Řeknu ti	17
Škrábnutí	19
Přebytek otce	20
<i>A viděl jsem</i>	21
Řeknu víc	22
Duben	23
Před jeskyní	24
Mlčící	26
Odpověz	27
Zase my dva	28
Odhlučnění	29
Dcera	30
... se svěřují do péče matky	31
<i>A viděl jsem</i>	32
Ubikace	33
Obrys	34
Linka	35
Palivo	36
U hajzlu	37
O život	38
Herny	39
Zdarma	40

<i>A viděl jsem</i>	41
Sněžný den	42
Návrat.....	43
Chodba	44
Průhled.....	45
I	46
Škrt	47

Pořádného tuňáka

Janu Balabánovi

Pořádného tuňáka
aby s námi otřásl
to nehasnoucí stříbro ryby
plesknuté do listů novin
mrtvých novin na ryby
Pořádného tuňáka
který by stačil na nějaký čas
aby nás zase jednou
záblo v zápěstích
nad těžkým stříbrem světa
pronést ho kolem
strmých zad
bankovních domů
a společně pak doma rozbalit noviny
předvolební držky potřísněné rybinou
vyhlízejí ještě vychcaněji
veliké tělo na mělčině novin
na mělčině stolu
Pořádného tuňáka
až se rozčeří
seprané volány domácího ticha
až si najednou vzpomeneme
co všechno jsme tady sakra
chtěli

* * *

A viděl jsem,
jak vyzáblý
je ten dopis do léčebny,
přestože obsahoval všechny důvody,
pro které má smysl vrátit se zpátky,
sem,
do světa důvodů.

Včera na nataženou ruku
dospívajícího chlapce
navlékli koženou rukavici s dravcem,
žíhaným a němým.
Oba najednou
pocítili
živou váhu.

Sýkora

První sníh všechno zvýraznil.
Svobodu křovin.
Čtvereční metry jednopokojových bytů.
Tenkost dětí
z rozdělených rodin.
Sýkora vletěla do mého strachu z toho,
že kdybych teď umřel,
bylo poslední moje slovo
lůj.

Chlapče

Chlapče!
Viděl jsi mě,
jak si nesu plnou láhev.
Díval ses mi pozorně
na prsty.
Poslouchal jsi,
jak volové kácejí ořešáky v ulici
jeden za druhým,
aby město vypadalo nově.
Včera ti na internetu někdo nabízel
další život.
Mačkal a hladil jsi
svoji čepici,
když se mě tvá matka ptala,
jestli mi něco říká láska.

Máš její oči a moje prsty.
Jsi připraven,
chlapče.

Ještě počkej,
ted' kouř z ranní kantýny
stoupá do zmateného pruhu slunce
a mění se
v oranžový kouř.

— — —

Dneska u řeky
řval jsi něco na mě
přes kalné peřeje
a nebylo ti rozumět,
znělo to jako

Darmata!
Ochcaná darmata!

Řeka byla strašně dlouhá,
řval jsi na mě,
chlapče,
mával nahnilou větví
a oči jsi měl doširoka otevřené.
Jako úvěr.

— — —

Nachystal jsem
rajčatový salát na balkóně
v tomhle poddolovaném městě.
Budeš si to pamatovat?
Vzporná kusová červeň
ve skle misek
na kraji betonové římsy
v srpnu.
Zkrátka slavnost.

Lhal jsem ti po celý čas,
chlapče,
že se netahám s marností.
Že usínám chvíli po tobě
a nepekeltu po samotách

s varletem holé žárovky u stropu.
Lhal jsem ti,
že chlístance po stěnách
jsou dobré mapy,
že jsem četl smlouvu se světem
a že je psána srozumitelným písmem,
podobným matčinu rukopisu.
Lhal jsem.
Jen rajčata na betonu
jsou pravda.

Bota

Sundej tu botu.
Poslední dětské číslo.
Na lepidlu návod
výsměšně malým písmem,
budeš ho muset přečíst ty.
Sklonění
nad zasviněnou mokrou botou.
Zdrsíme povrch pryže,
necháme v prasklině pracovat chemický proces.
Uvědom si,
že i naše těla jsou z kyslíku a uhlíku
pradávných hvězd.
Dalekých, osamocených hvězd.
Mluvíš o mamince.
Tak polož prst na smyčku,
slepenou podrážku stáhneme tkanicemi.
Svištící noc,
bláznivě svázaná bota.
Poslední dětské číslo.

Štěkot

Matka se dívá,
jak syn zase napodobuje retrívra.
On má sedmadvacet,
ona pětáctyřicet,
oba na světě až po uši.
Zkusili ledacos,
většinou přes inzeráty a přes doktory.
Oba patrně věřící.
Oba pravidelně v tom nonstopu,
skuteční jako hák
krásky.
Syn zapřený o stůl,
matka nehybně naslouchající,
kam až tu doléhá
štěkot retrívra.

Prsa

Nejprve uklidila celý pokoj.
Pak si umyla ruce.
Pak přinesla ty šaty na ramínku,
ty nahé nové šaty, mírné jak řeka v září.

Už nevidám prsa své dcery.

Sune právě přes ně
první večerní šaty.
Čekám venku.
Mám možnost se rozhlédnout.
Visí tu společné fotky,
nadávka na vzkazu, obrázek anděla.
Stopy boje s němotou.
Za domy,
obrostlými lišejníkem satelitů,
vydřené jebací lesíky
se šutry starého sněhu
sežehlého sírou psí moči.
Červenomodrá odhodlanost
mateřské školky.
Budova magistrátu, ředitelství koncernu,
autopark.
Slyšet neustávající šelest
přesunovaných peněz.
Slyšet tlumenou řeč holportů,
aplausy
muzikálového dojetí.

Teď
do toho všeho
vstoupila z pokoje moje dcera,
ve večerních šatech
přes bílou záři,
kterou už nikdy nevidím.

Řeknu ti

z odposlechnutého rozhovoru dvou chlapců

můžeš házet hořící slepice
a zabiješ ho
a získáš jeho schopnosti
on přišel se žralokem
který může chodit
je silný jako ty
vysál ti útok
a ty musíš dát pancéřové želvě
dvě stě lahviček
máš rohy na hlavě
a můžeš z nich střílet blesky
fontánky ti dodají bič
je druhé ráno
bič a meč
když si želvu necháš
budeš ji muset nosit
má samuraje
ale můžeš se prokopat ven
jenže bažiny jenže žáby
nechoď na ně zkus se skamarádit
každá má dvacet pět tisíc útok
jedině ve spánku
tam mají obranu nula
jestli nějaká přežije
zabije
pět vesnic tři hrady

nalevo most
velké pavouky nezničíš
ale můžeš si sehnat bytosti
řeknu ti takhle:
našel jsi obrovské skladiště životů
sedneš si na šutr a čekáš

Škrábnutí

Jak můžeš takhle čistě zpívat
tak pozdě?
Mezi zběsile vystřílenými nábojnicemi
lahví.
Mezi psisky na dlouhých nohách
a igelitovými cáry
skoro stejně rychlými.
Mezi černými zmijemi
zahozených pneumatik.

Slušní lidé zaspávají zkázu.
Zas zpíváš,
tak jednoduše,
jako když se škrábnutím poznává hematit.
Za chvíli
se pozdě přesype v brzy
a pak nebude už slyšet nic
ve vstávajícím jeku
hromadění.

Přebytek otce

To maso,
to nadbytečné těžké maso otce,
které se k vám hrne.

Už trochu couváte.
Už si všimnete propáleného
rukávu bundy,
zamazaného lokte.

Ale pořád ještě stojíte,
hledíte vstříc,
říkáte si otec,
věčná noční hlídka,
která právě vešla do světla,
halapartny a praporce
rozházené neklidem.
Zas někde vrhal do tmy kameny,
počítal a poslouchal,
kdy se co ozve.

A teď se hrne sem,
do vašeho odrůstání,
přebytek otce.

* * *

A viděl jsem,
jak vyzáblý
je ten dopis do léčebny,
přestože obsahoval všechny důvody,
pro které má smysl vrátit se zpátky,
sem,
do světa důvodů.

Najednou v hospodě chlap,
kterému sluší všechno.
Otbloustlost, stáří, mizerný svetr
i fabrika za oknem.
Když odejde,
zůstane po něm
místo
a tágo
v nesmírně klidném
úhlu.

Řeknu víc

podle e-mailu

Dobrý
den, můj milý,
Jak se máte? Kéž bych
mohl poznat, že jste. jmenuji se Jessy Aliyu, jsem
jeden pěkný péči mladá
dívka.
Věřím,
že
budeme dobří přátelé, můj drahý, já jsem
hledal upřímná a hoden důvěry osobu,
protože jsem
přesvědčen natolik, že upřímnost je
stále nejlepším porzadku.
prosím,
když se mi řeknete,
řeknu víc o sobě a kultury. Vzpomeňte si.
Na dálku, barvy či jazykové nezáleží,
ale láska
hodně věcech v životě, díky. Budu
čekat slyšet —
Vy spřátelený
Jessy

Duben

Sixtinská kaple...

zaklel někdo ráno za skladem

Vítr to popadl

a odnášel

ale zadrželo se to o holý bez

a zavlálo

Ještě odpoledne

když děcka už zase váhavě odemykají

mlčící byty

přepažené sluneční přičkou

a dospělí chodí po slevách

a existenci

a zlaté zuby svitnou

v mazáckém usmání výčepů

to tam bylo

Před jeskyní

Nahoře,
na cestě do ledové jeskyně,
ti úplně dojdou síly.
Zlá funkce štítné žlázy
nebo který čert.
Valící se nehybnost krápnění,
masivy něžných odstínů,
nedotčená bílá zjevení
čekají!
Ale ty
jako strašlivě staré dítě,
ruce v sobě, nejde to.
Nic, opakuješ, *nic*.
Jako bys právě šacovala nazpátek
celou minulost.
Jako bys cosi horečně hledala po
všech regálech, almarách, oltářích,
mezi dívčími i mateřskými šaty,
ztloustlými romány i vyzáblinami sklenic.
Nic.

Pak se sem vrátíš.
Jsi jenom holý přísudek dechu
v prázdnou svahu
před komickou cestou dolů.
Jsi jenom z velmi tmavých očí
nedaleko nespátrného ledu.
Pomalu
se obrátíš ke mně.

Mlčící

To je on.
Stává se to.
Mutismus,
říkají tomu studovaní lidé,
náhlá ztráta řeči.
Ze dne na den,
člověk přitáhne ruce k tělu,
ústa promění v linku,
už nevydá slovo,
vzlyk,
ani vzdech.
Místo smíchu jen výjimečně
němé cenění,
pláč bez slz.
Nemluví ani ze snu.
Postává při ostatních
celý podélný
jak úlek nebo hrozba.
Příčina neznámá.
Doktoři radí nenaléhat,
a tak ostatní
většinou jen přidají na síle,
rozhazují ruce
a mluví teď' úporněji a víc,
i za něho.

Odpověz

podle e-mailu

Al Sharaf
nalehave navrhovany obchodni vztah
presunu sumu
pani Jenifer Wharton
uvolnenie a prenesenie peniazi
z domova na diet'a bez matky s rakovinou prsnika
John C. C. Chan z hang-seng Bank
zakryty obchodní návrh
Mr. Harrison Morrison
on-line vítězství přitahuje uvolnění výhry
gratulace kontaktu agenta
kapitán John Anglie Junior
zoufalá pomoc kufru z Iraku
který jsme našli
To je pochopitelné že budeš trochu
nesvuj,
protože me neznáš,
i wanted poslat foto u davno, ale bál jsem se,
že u nelíbí, že me vidí.
kontrolu odkazu U viz foto, doufám, že u to
líbí

Zase my dva

Prodrali jsme se odpoledním
mokrým listím.

Obesraná světlna.

Mělo tady být víc,

po tolika letech.

Mělo být nějaké znamení,

nebo obrys,

anebo směr.

Ne.

My dva,

mokří odpoledním listím.

Odhlučnění

Siluety dravých ptáků
na skle
Cikánská urážka z druhého patra
hledá kořist
Firma dole nabízí rozeslání
našich e-mailů
po naší smrti

Dcera

*Doufám, že mě po cestě
pro ten chleba
srazí auto!
křikla jsi
dovnitř domácnosti*

Celou tu dobu
než jsi přišla
stál ve mně život
stroze
v dórském slohu

Ted' sedej ke stolu
ber máslo
tvrdé a bílé jako stěna
a připrav se —

budeme dlouho jíst

... se svěřují do péče matky

Říjen je měsícem plevelů,
vysokých jako dospělá postava.
Sklenice od utopenců
plná celíku.

Chtěl bych,
abyste věděli,
že si rvu květiny
a vyměňuju košile,
pokud možno.

Chtěl bych,
abyste to dělali zhruba stejně,
po všechny říjny,
které přijdou.

Musíme teď zůstat přítomní.
Neztratit ruce.
Věřím,
že stébla z váz osamělých
skláněl stejný vítr.

* * *

A viděl jsem,
jak vyzáblý
je ten dopis do léčebny,
přestože obsahoval všechny důvody,
pro které má smysl vrátit se zpátky,
sem,
do světa důvodů.

Ranní světlo opřelo svoje karáty
o roh zastavárny.
Je hodina ubrusů,
vteřina třepnutí,
kterým se rozevřou složená křídla
a sepranou oddaností
dosednou
na odrané stoly.

Ubikace

Černé slunce
jednoplotýnkového vaříče
s velkolepou korónou
rzi
ještě hřeje

Ten nebude daleko

Po schrulé dece
táhnou karavany sobů
ležel s koleny u břicha

Ten nebude daleko

Obitý roh jak tudy stěhoval
klavír opilosti
Z krabice sušenek
odtržený psík
se slovem *SVÁTEČNÍ*

Ne Tihle lidé
nebývají daleko

Obrys

Máš čtvrtmilión,
Adame.
Půjčili ti fešáci s rychlým chápáním,
jakmile uslyšeli,
že chceš začít žít,
když už jsi tak dlouho míchal maltu.
Věděli, že nevíš,
kolik má čtvrt milionu nul,
a nazvali tě klientem.
Propisku,
kterou jsi se podepsal,
ti nechali.

Mezitím se setmělo.

Jsi
s čtvrtmiliónem.
Jde s tebou,
takže obrys tvé postavy
je hned o něco ostřejší,
když mizíš
v prázdné barabizně podzimu
za plotem pocintaným
psím vínem.

Linka

tmavá linka na střepu
mínojské keramiky

ještě neříkej —
s tebou to nebyl život

Palivo

Vezmeš piliny
co zůstaly po stromech
smícháš
s dávno vyjetým olejem
přepáleným tukem
nevysvíceným petrolejem
a narveš to
do prázdných petlahví
se vztekem
na celé vyrabované město
na celý vybrakovaný život
zavřeš
a v prosinci házíš do kamen
jmenuje se to *Ostravská raketa*
poznáš ji podle hustočerného dýmu
a neurvalého tepla

U hajzlu

Až vzadu
za výhrami automatů
na kluzké dlažbě u hajzlu
klečeli naproti sobě
a viděli —
není jim pomoci
všechno uhýbalo z cesty
opilci omluvně mumlali
podél stěny
uklížečka v tu dobu už svalená doma
a všichni vepředu
všichni vepředu co věděli
že ti dva
rozhodně nejednají správně
tenkrát raději
nechcali

O život

Pokud vím, Adame, říkal jsi, že máš strach o život.
Že jsi musel platit její dluhy, její pokuty i její pojištění.
Že ti vyhrožovala chlapy z vedlejších vchodů.
Vyprávěl jsi, jak tě skřípli u sklepa, když jsi se kradl
štípat kradená prkna do kradených kamen.
Jak se ti smála, když jsi se sekl a přinesl zamazané třísky.
Jak nadávala, že špatně hořely.
A jak jsi tam nakonec musel nechat i pracovní boty,
když jsi utíkal.
Říkal jsi, Adame, že máš strach o život.
Tak co tu teď meleš o ženské zimě
a nové hromadě
krásného kradeného dřeva...

Herny

Rio nebo Vegas
koukej se rozhodnout
bílé hřebíky cigaret
natlučené do mlčelivých úst
vedle v zahradě
surově seřezaný hloh
a pes

na schodu před Riem
srdce cihlou

Zdarma

Marie-Ange Noa
pomohla už stovkám lidí
ted' jsi na řadě ty
vezmi osobní údaje
vyber ze třinácti přání v životě
zakroužkuj
ženu nebo práci nebo výhru
nic neplať
získáváš kupon bonus jistotu
Marie-Ange Noa
vezmi jen osobní údaje
jestli ještě máš

* * *

A viděl jsem,
jak vyzábělý
je ten dopis do léčebny,
přestože obsahoval všechny důvody,
pro které má smysl vrátit se zpátky,
sem,
do světa důvodů.

Navečer si hory berou zpět
celý svůj stín.
Odevšad zírání prostor.
Pouštní pes zvedne hlavu,
oči mu plavou
rozfoukané větrem.
Odehnán vrženým odpadkem
brzy zase přibíhá
a uléhá neomylně
do středu.

Sněžný den

Rozhrň krajky větví.
Uvnitř mokvají
tmavé fláky lidí,
s chrchláním,
nadváhou,
zlodějským apетitem,
s úsporami,
hlučnými bufami
a občas slabě zaslechnutelným
bud'semnou.

Návrat

My máme sváteční prostírání?
Kde celou dobu bylo?
Kde tyhle věci čekají
na svou chvíli?
Nikdy jsem nenarazil
na ta místa —
musí být hlubiny bytů,
o kterých nemám ani potuchy.

Uhýbám se svými lokty a popelem.
Žena z dálky
nese
světlouké prostírání.

Chodba

Chodba v baráku
nikoho nezajímá
co už tu křiku
definitivních rozhodnutí
cestou vzhůru cestou dolů
fleky neurčité
stejně jako kytky v mezaninech
co vydrží všechno
a téměř nekvetou

*Tak počkej přece!
Pro koho?*

Občas odspodu nahoru
rozpárá tmu domu
společné studené světlo
které všichni platí

Průhled

jako ve starém holandském obrazu
spatří otevřenými dveřmi
další otevřené dveře
a teprve za nimi
část ženské postavy
stojící na studených dlaždicích
ve skloněném vytrvání nad
nehybným praménkem
domácí vody

I

Žádný jas skrz naskrz.
Spíše jen nažloutlé přisvicování,
jako když na okně
kvetou okurky.
Jako z čaje toho,
kdo bojuje s chlastem.

A přece dost na to,
aby bylo poznat,
že je tady i láska.
Tedy odvaha
vyměnit Boha
za modlitbu.

Škrt

Chtěl jsem dokončit.
Chtěl jsem to všechno nějak mít,
nezůstat dlužen,
dobře uzavřít věci.
Projít to všechno znovu,
kde zůstaly chyby,
prázdná a neúplná místa,
křivdy.
Chtěl jsem to všechno nějak opravit,
doplnit, vysvětlit.
Kočka sála noc škvírou v okně.
Chtěl jsem se dostat do konce,
aby to mohlo dopadnout
a abych věděl jak.
Než jsem uviděl svou ženu,
jenom spící,
uvláčenou hádkami a doufáním,
jednu ruku položenou na hrudi
jak bílý škrt.

Petr Hruška

Darmata

Ilustrace na obálce KRs Studio/Shutterstock.com
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 19. 3. 2020

ISBN 978-80-274-0623-4 (epub)
ISBN 978-80-274-0624-1 (pdf)
ISBN 978-80-274-0625-8 (prc)